Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 17 juni 2011 betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur
- definitieve goedkeuring

Om het aantal verkeersdoden en zwaargewonden op de wegen verder te doen dalen, werd de richtlijn (EU) 2019/1936 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 tot wijziging van richtlijn 2008/96/EG betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van de weginfrastructuur, op Europees niveau goedgekeurd.

De richtlijn (EU) 2019/1936 voorziet in de aanpassing van het toepassingsgebied van de richtlijn 2008/96/EG, onder meer door de uitbreiding van het toepassingsgebied naar autosnelwegen en andere hoofdwegen die geen deel uitmaken van het TEN-T-netwerk, de wijziging van de procedures van een reactieve naar een proactieve en risico gebaseerde verkeersveiligheidsbeoordeling van het wegennet. Bovendien verplicht de nieuwe richtlijn bij de toepassing van deze procedures meer rekening te houden met de kwetsbare weggebruikers.

Vlaanderen zet de richtlijn (EU) 2019/1936 om via een decreetwijziging van het huidige decreet van 17 juni 2011 betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur en via een wijziging van het uitvoeringsbesluit van het decreet van 3 februari 2012.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit decreet heeft binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken betrekking op het beleidsveld “weginfrastructuur en wegenbeleid”.

Richtlijn 2008/96/EG betreffende het beheer van de verkeersveiligheid (hierna: de richtlijn van 2008) beoogt een uniform, constant en hoog niveau van verkeersveiligheid op het Europese wegennet te verzekeren.

De richtlijn van 2008 werd voor Vlaanderen omgezet door het decreet van 17 juni 2011 betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur en het uitvoeringsbesluit van 3 februari 2012 houdende de uitvoering van het decreet van 17 juni 2011 betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur.

De laatste jaren is er sterke vooruitgang geboekt op het gebied van het ontwerp van voertuigen (verkeersveiligheidsvoorzieningen, ontwerp en toepassing van nieuwe technologieën), hetgeen heeft bijgedragen tot het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers.

Om het aantal slachtoffers op de wegen verder te doen dalen, zijn echter ook op andere terreinen maatregelen vereist.

Dit is het doel van de richtlijn (EU) 2019/1936 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 tot wijziging van richtlijn 2008/96/EG betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van de weginfrastructuur (hierna: de richtlijn van 2019), die de richtlijn 2008/96/EG op een aantal punten wijzigt.

Voorliggend ontwerp van decreet beoogt de richtlijn van 2019 gedeeltelijk om te zetten door het decreet van 17 juni 2011 te wijzigen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1. Het bijgaande ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/86 van 9 maart 2021.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 8 maart 2021 was gunstig.

Er werd een begrotingsakkoord verleend op 25 maart 2021.

2. De Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) gaf zijn advies op 3 mei 2021.

In zijn advies vraagt de MORA om nog voor de geplande herziening van het uitvoeringsbesluit een eerste evaluatie van de procedures uit te voeren van het bestaande decreet en besluit. Daarnaast wordt gevraagd om – indien gewenst op basis van de evaluatie – het ambitieniveau te verhogen en dus het toepassingsgebied van het decreet uit te breiden.

Bij de vraag om advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) in het kader van het uitvoeringsbesluit zal onderzocht worden of we een (beperkte) evaluatie van de huidige auditprocedures kunnen toevoegen. We merken daarenboven op dat een uitgebreide ex-post impactanalyse werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie in aanloop naar de wijziging van de richtlijn 2008/96/EG (https://www.tmleuven.be/en/project/roadinfrastructuresafetymngt). Voor de toekomst zal worden onderzocht hoe monitoring en evaluatie van de toepassing van het decreet structureel kan worden aangepakt.

Bovendien behoudt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om het toepassingsgebied van dit decreet uit te breiden, zoals voorzien in het artikel 3 van het decreet. Indien het uit een eventuele latere evaluatie nodig zou blijken, kan het toepassingsgebied en ambitieniveau dus in een uitvoeringsbesluit verhoogd worden.

Vervolgens worden door de MORA ook nog enkele openstaande vragen geformuleerd over het uitvoeringsbesluit, met name met betrekking tot de aandacht voor kwetsbare weggebruikers, de

classificatie in categorieën van verkeersveiligheidsniveaus en de vrijheden voor de wegbeheerder in de procedures.

De openstaande vragen over het uitvoeringsbesluit met betrekking tot de aandacht voor kwetsbare weggebruikers, de classificatie in categorieën van verkeersveiligheidsniveaus en de vrijheden voor de wegbeheerder in de procedures worden meegenomen en beoordeeld bij de uitwerking van en de toelichting bij dit uitvoeringsbesluit.

Het uitvoeringsbesluit zal ook voor advies worden voorgelegd aan de MORA.

Om bovenvermelde redenen werd het niet nodig geacht de tekst van het ontwerp van decreet aan te passen.

3. Op 15 juni 2021 verleende de Raad van State, Afdeling Wetgeving, zijn advies (69.421/3).

Een aantal opmerkingen van de Raad van State geven aanleiding tot aanpassing van de tekst.

Een eerste opmerking betreft de definitie van hoofdweg in het ontworpen artikel 4, 1°/3.

Volgens de Raad dient in die bepaling, overeenkomstig de definitie uit de richtlijn van 2019, te worden verwezen naar de wegcategorisering die op 26 november 2019 van toepassing was, terwijl in het ontworpen artikel 4, 1°/3, van het decreet van 17 juni 2011 gewag wordt gemaakt van de *geldende* wegcategorisering. Om die reden werd de datum van 26 november 2019 aan de definitie toegevoegd. Deze aanpassing zal mogelijks tot gevolg hebben dat, nmaal de Vlaamse wegcategorisering volledig vastligt, het toepassingsgebied via besluit van de Vlaamse Regering zal moeten uitgebreid of beperkt worden.

Een tweede opmerking betreft de delegatie aan de Vlaamse Regering om de nadere regels te bepalen voor de onderscheiden veiligheidsinspecties vermeld in respectievelijk het eerste en het tweede lid van het ontworpen artikel 9.

Zoals de Raad van State terecht opmerkt, heeft de delegatie betrekking op beide soorten inspecties zodat in het vierde lid van het ontworpen artikel 9 naar deze beide leden dient te worden verwezen. De tekst werd overeenkomstig aangepast.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De richtlijn van 2019 tracht – onder meer door de uitbreiding van het toepassingsgebied naar autosnelwegen en andere hoofdwegen die geen deel uitmaken van het TEN-T-netwerk en de aanpassing van de procedures – nog beter tegemoet te komen aan de doelstelling om het aantal verkeersdoden en zwaargewonden in de Europese Unie tussen 2020 en 2030 te halveren.

De richtlijn van 2008 stelde vier procedures vast die allen bijdragen tot het verbeteren van de verkeersveiligheid van de weginfrastructuur van het Europese wegennet en het reduceren van het aantal verkeersongevallen.

De grootste wijziging in het kader van deze procedures onder de nieuwe richtlijn van 2019 betreft de aanpassing van een reactieve naar een proactieve en risico gebaseerde verkeersveiligheidsbeoordeling van het wegennet. Dergelijke risico gebaseerde verkeersveiligheidsbeoordelingen van het wegennet

zijn een efficiënt en effectief instrument gebleken om te bepalen welke gedeelten van het wegennet aan een meer gerichte en gedetailleerde verkeersveiligheidsinspectie moeten worden onderworpen en welke investeringen prioriteit moeten krijgen omdat ze kunnen leiden tot een verbetering van de veiligheid op het volledige wegennet.

Bovendien verplicht de richtlijn van 2019 bij de toepassing van deze procedures om rekening te houden met de behoeften van de kwetsbare weggebruikers.

Dit ontwerp van decreet voorziet overeenkomstig de bepalingen van de richtlijn van 2019 in de uitbreiding van het toepassingsgebied, de aanpassing van de procedures, en de versterking van de aandacht voor de kwetsbare weggebruikers in het decreet van 17 juni 2011.

Aangezien het ontwerp van decreet strekt tot omzetting van de richtlijn van 2019, is de vrije beleidsruimte *in casu* beperkt.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Een afzonderlijke toelichting bij de inhoud van elk artikel is niet opportuun. Hiervoor kan worden verwezen naar de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Op dit vlak zijn geen wijzigingen ten opzichte van de nota waaraan de Vlaamse Regering op 2 april 2021 haar principiële goedkeuring verleende (VR 2021 0204 DOC.0353/1).

B. ESR-TOETS

Hier wordt verwezen naar de nota waaraan de Vlaamse Regering op 2 april 2021 haar principiële goedkeuring verleende (VR 2021 0204 DOC.0353/1).

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Ter zake kan worden verwezen naar de nota waaraan de Vlaamse Regering op 2 april 2021 haar principiële goedkeuring verleende (VR 2021 0204 DOC.0353/1).

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Op dit vlak zijn geen wijzigingen ten opzichte van de nota waaraan de Vlaamse Regering op 2 april 2021 haar principiële goedkeuring verleende (VR 2021 0204 DOC.0353/1).

4. VERDER TRAJECT

Eén of meer uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering zullen het decreet verder uitwerken.

De richtlijn van 2019 vereist de omzetting tegen uiterlijk 17 december 2021.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 17 juni 2011 betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:
- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 17 juni 2011 betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur
- Memorie van Toelichting
- Concordantietabel A bis
- Concordantietabel B bis
- Advies MORA
- Advies Raad van State